

Liturgie, enkele gedachtes

Liturgie is verbinding, vieren van de gemeenschap.

De liturgie van de LSE is al vele jaren ongeveer hetzelfde. We zingen prachtige liederen en hebben mooie hoogtepunten. Maar hoe kunnen we komen tot meer beleving en verbinding met elkaar?

Een van de mooiste momenten nu vind ik het moment waarop we, voor de eucharistie, elkaar vrede wensen, door een handdruk of gebaar. Het brengt verbinding tot stand.

Hoe kunnen we meer betrokkenheid hebben vanuit de gemeente? Dus niet "van bovenaf" (de preekstoel of het papier) , maar van binnenuit elkaar ontmoeten.

Afgelopen zondag preekte de domina over "dankbaarheid"> Heel mooi. Hoe zou het zijn als ze aan het eind de vraag gesteld had: voor welke 3 dingen ben je dankbaar? Het kan ook iets simpels zijn bv een kopje thee, en deel dit nu even met je buurman / vrouw (liefst niet met je partner of bekende). Dan maak je het persoonlijk en voel je meer met dit thema. En het is geen grote inbreuk op de liturgie.

Dus: kunnen voorgangers ook naar wegen zoeken om wat ze vertellen een vorm te laten krijgen in de kerkenbanken?

Ik vond in de krant van maandag 23 oktober de volgende zin, mij uit het hart gegrepen:

"We zijn te weinig met ons hart en gevoel, en te veel met ons brein bezig"

Er is een mooi lied (van Hein Stufkens) . Een deel ervan heeft de tekst:

"Maak mijn hart een oase van stilte,
Maak mijn lichaam een tempel van rust.
Maak mijn geest een onbeschreven blad,
Maak mijn ziel een spiegel van licht"

Ik kan het ook zingen, het heeft een prachtige melodie. Er zijn ook gebaren bij die je staand als gemeente mee kan doen. Daardoor verinnerlijk je wat je zingt, je brengt het meer in het lichaam. Geloven doe je ook met je hele lichaam.

Ik dans al vele jaren de Dansen van Universele Vrede (Soefi dansen) met een kleine groep vooral vrouwen. We zingen mantra's en dansen ze soms ook, liederen uit alle esoterische tradities, Christendom, Islam, Boeddhisme, Hindoeïsme, Natuurvolken. Ik geef hier leiding aan. Ik heb hiervoor een opleiding gevolgd waardoor ik ook veel geleerd heb van de achtergronden van verschillende esoterische tradities. Heel verrijkend. We dansen eens in de maand in een mooie kapel in Leiden. We beleven zo met elkaar wat ons verbindt en wat ons troost, soms met kleine rituelen.

In november hebben we het thema: "We verlangen naar vrede". En zoeken daar woorden, liederen en gebaren voor.

Natuurlijk is dat zo niet 1 op 1 haalbaar in een kerk. Maar kleine vertalingen hiervan zouden toch haalbaar en een verdieping kunnen zijn.

Ik pleit ook voor vormen waarbij de gemeente antwoordt op het koor of de voorganger. Zoals met ons prachtige Kyrie al gebeurt, en bv ook met een antifoon.

Ook zou er meer stilte in de dienst mogen zijn, bv aan het begin. Henk doet dat consequent, maar ik mis dat vaak bij anderen. Want ook stilte helpt ons om aan te komen, leeg te worden zodat we kunnen ontvangen.

Het slotlied zou door de gemeente meegezongen moeten kunnen worden. Sinds Rens cantor is is dat lang niet altijd zo. Soms is het lied te moeilijk, of zingt het koor te veel. Het zou fijn zijn als de gemeente hierin meer kan zingen.

Vanuit de Dansen van Universele Vrede (<https://dansenvanuniverselevrede.nl/>) zingen en dansen we ook het Aramese Onze Vader, het Abwoen d' Bwasjmaja. Dat is een bijzondere ervaring. Alleen al de klanken in het Aramees brengen heling. In het midden oosten zeggen ze : Bidden is dansen met je lichaam">

Ook de betekenis van dit Aramese Onze Vader(en dus ook Onze Moeder) is inclusief en de moeite waard om je in te verdiepen. (Lees de boeken van Neil Douglas Klotz)

Het koor van de Ecclesia zingt wel de zaligsprekingen, maar in het Aramees zijn ze er ook (eventueel met dans), evenals de bergrede. Ook in het Aramees, de taal die Jezus waarschijnlijk sprak.

Laten we steeds zoeken naar wat ons verbindt en "Oma" thuis laten.

Als het zin zou hebben zou je een Proeflokaal Liturgie kunnen starten waarin je liturgievormen uitprobeert met elkaar, dus niet vanuit het hoofd, maar vanuit de voeten (beweging) en het hart.

Maar ik ben bang dat dat nu niet passend is.

Lieneke Schotanus, 25 oktober 2023